

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 346/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s. r. o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Martin Škubla, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 6 C 156/2014-174 z 29. júla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2016 včas doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na právnu pomoc zaručeného v čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny, základného práva na rovnosť v civilnom súdnom konaní zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny a práva na súdnu ochranu

zaručeného v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 C 156/2014-174 z 29. júla 2016, ktorým okresný súd sťažovateľovi neodpustil zmeškanie lehoty na podanie odvolania napriek tomu, že právny zástupca preukázal zdravotné dôvody, pričom ide o žalobu sťažovateľa o neplatnosť prevodu obecného majetku.

2. Skutkový stav možno na základe sťažnosti a jej príloh zhrnúť takto: Sťažovateľ je poslanec bratislavského miestneho zastupiteľstva. Zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov v § 9b priznáva v záujme ochrany majetkových záujmov obce jej obyvateľom aktívnu legitímáciu na podanie určovacej žaloby proti obci a kupujúcemu, na základe ktorej môže súd do jedného roka preskúmať platnosť majetkového prevodu mesta: (1) Fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt, sa môže domáhať neplatnosti právneho úkonu alebo určenia vlastníctva obce k majetku, ktorý bol obcou prevedený na tretiu osobu, ak prevod majetku obce nebol realizovaný na základe obchodnej verejnej súťaže, dražbou alebo priamym predajom najmenej za cenu stanovenú podľa osobitného predpisu, okrem prípadov, keď tento zákon iný spôsob prevodu pripúšťa. (2) Žalobu podľa odseku 1 je možné podať na súde do jedného roka odo dňa prevodu vlastníckeho práva z majetku obce na nadobúdateľa.

3. Sťažovateľ podal na okresnom súde proti mestu Bratislava a spoločnosti [REDAKOVANÉ], žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 6 C 156/2014 zo 16. mája 2016 žalobu sťažovateľa zamietol. Rozsudok bol sťažovateľovi doručený 18. júna 2016 a lehota na odvolanie uplynula 13. júla 2016.

4. Proti rozsudku podal sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie 18. júla 2016 spolu so žiadosťou o odpustenie zmeškania lehoty z dôvodu zdravotných problémov právneho zástupcu. Právny zástupca sťažovateľa 11. júla 2016 podstúpil zákrok u zubára, ktorý sa však skomplikoval a vyžiadal si 7 dní režimu v pokoji, čo doložil lekárskou správou.

5. Okresný súd napadnutým uznesením lehotu neodpustil, vychádzajúc zo skutočnosti, že právny zástupca je takpovediac korporátnou kanceláriou, ktorej chod

nemôže byť narušený práceneschopnosťou jedného advokáta. Sťažovateľ však tvrdí, že má len jednu kolegyňu, advokátku so substitučným oprávnením k danej veci, ktorá bola v danom čase na plánovanej zahraničnej dovolenke.

6. Sťažovateľ teda tvrdí, že okresný súd vychádzal z nesprávnej argumentácie a že sťažovateľ splnil podmienky pre odpustenie zmeškania lehoty, a preto okresný súd napadnutým uznesením porušil jeho právo na prístup k súdu a právo na procesnú rovnosť v civilnom konaní.

7. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Práva [REDAKOVANÉ] podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ust. čl. 6 Dohovoru, ust. čl. 47 ods. ods. 2 a 3 Ústavy SR, ust. čl. 37 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd, boli uznesením Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 6C/156/2014-174 zo dňa 29.7.2016 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Bratislava V, sp.zn. 6C/156/2014-174 zo dňa 29.7.2016 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.“

8. Sťažovateľ zároveň žiadal, aby ústavný súd odložil právoplatnosť alebo vykonateľnosť uznesenia okresného súdu č. k. 6 C 156/2014-174 z 29. júla 2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. augusta 2016, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o tejto sťažnosti.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 25 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10.1 O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09).

10.2 Za zjavne neopodstatnený návrh treba považovať teda aj návrh v prípade, ak (i) namietaný zásah nespadá do rozsahu daného základného práva alebo (ii) medzi zásahom a referenčnou normou chýba dostatočná relevantná súvislosť.

11. Podstatou veci je tvrdenie, že okresný súd na základe nezákonných dôvodov neodpustil sťažovateľovi zmeškanie lehoty, čím došlo k porušeniu sťažovateľovho práva na prístup k súdu a práva na rovnosť účastníkov v konaní.

12. Ústavný súd otvára argumentáciu tým, že je potrebné rozlišovať (i) nárokový prístup k súdu na jednej strane a možnosť získať (ii) nenárokový prístup k súdu na základe širšej diskrecie súdu na strane druhej. Ústavný súd k tomu už uviedol (bod 15 uznesenia sp. zn. II. ÚS 30/2016), že *nedodržanie lehoty a odpustenie zmeškania lehoty sú odlišné právne inštitúty*, čo vo svojej judikatúre reflektuje aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Pretože v druhom uvedenom inštitúte ide o právne posúdenie veci, najvyšší súd nezahŕňa odpustenie lehôt do rozsahu § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (2 Cdo 50/2002 – Zo súdnej praxe 1/2003, s. 2, 5 Cdo 288/2009).

13. Rozhodovanie o odpustení lehoty je druh skutkového, „mini-meritórneho“ rozhodovania, ktorého predmetom je posúdiť okolnosti zmeškania lehoty. To však

samozrejme neznamená, že takého rozhodovanie môže byť svojvoľné. Ide svojím spôsobom o mimoriadny opravný prostriedok, pretože ide o rozhodovanie o právoplatnom rozhodnutí.

Zmyslom odpustenia lehoty je umožniť strane vykonať procesný úkon, keď ho objektívne nemohla vykonať. Ide teda o vyváženie medzi takpovediac zákazom požadovať nemožné na jednej strane a ochranou druhej procesnej strany na strane druhej.

14. Právna úprava v Civilnom sporovom poriadku je neobvyklá tým, že umožňuje samosudcovi či samosudkyni rozhodnúť o tom, či umožní opravný prostriedok proti vlastnému rozhodnutiu. Aj z tohto pohľadu musí byť odôvodnenie presvedčivé.

15. Ústavný súd v predmetnej veci konštatuje, že napadnuté uznesenie je hranične ústavne akceptovateľné.

16. Je pravdou, že sťažovateľ má formálnoprávne len jedného substitučného zástupcu a podľa všetkého mal autentické zdravotné problémy. Taktiež napadnuté rozhodnutie pomerne jednostranne a izolovane akcentuje len množstvo spolupracujúcich advokátov. Na druhej strane však treba uviesť, že právne, ale aj faktické ustráženie lehoty patrí k hlavným advokátskym cnostiam, ako uvádza prof. Filip: „*Ne náhodou se také říká, že po palmární knize je kalendář nejdůležitější pomůckou advokáta, pro ostatní právníky (ty bez palmární knihy) možná tedy tou nejdůležitější.*“ (FILIP, J. *Prezidentské volby v roce 2003 a počítání času v ústavním právu*. In: *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2003, č. 1, s. 59. Dostupné na internete: <https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/8063>).

17. Ústavný súd vníma, že právny zástupca si bol pravdepodobne vedomý toho, kedy končí lehota. Avšak vzhľadom na skutočnosť, že právny zástupca vystupuje ako korporátna kancelária s množstvom, aj keď voľne spolupracujúcich právnikov – advokátov, možno na ňu vskutku klásť tie najvyššie nároky. Tu možno dodať, že právny zástupca nevysvetlil explicitnejšie vo svojom návrhu na odpustenie lehoty jeho voľnejší pracovný vzťah s ostatnými kolegami. Taktiež nevysvetlil, či mu kolegovia a personál fakticky mohli alebo nemohli pomôcť spracovať podanie tak, aby mohlo byť podané včas, zvlášť z toho pohľadu, že dokument mal byť v podobe draftu hotový už 11. júla 2016 a či už ho nestačilo „len“ podpísať, resp. prečo ho na rekreačnej dovolenke nepreskúmala substitučná právna

zástupkyňa a nevyužila možnosti elektronickej komunikácie. Právny zástupca tak ponechal okresnému súdu stále dosť značný diskrečný priestor v špecifickom jednostupňovom konaní, ktorý z hľadiska práva na súdnu ochranu na hranici ústavnosti využil.

18. Pozornosti ústavného súdu neušlo a s poľutovaním musí konštatovať, že sa takáto vec udiala práve vo vzťahu k prípadu, ktorý má verejný presah a mal slúžiť na ochranu verejného dobra.

19. Ústavný súd konštatuje, že relevantná súvislosť medzi namietaným rozhodnutím a referenčnými právami nenadobudla intenzitu potrebnú pre prijatie veci na ďalšie konanie, a preto ju odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2018